KÖZHAZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

1883. XV. évfolyam. 231. szám. Szerda, november 14.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre . . . . 10 frt — kr,
Fél évre . . . . 5 „ — „
Negyed évre . . 2 „ 50 „

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részétillető minden közlemény főpiacz, Vecseyház földszint, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postahivatalok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési dij:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmü s többszöri hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért vétetnek fel. Bélyegdij minden külön beigtatásért 30 kr.

„Nyilttér“-ben megjelenő közlemény minden petit sora 20 kr.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHERMAN H. közv. irodájában is.

Név nélkül vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A „beszámolás“ után.

(Megjegyzések Kőrösi Sándor képviselő ur beszámoló beszédjére.)

(K.) A vasárnap hallott beszámolók után csupa merő boldogságban uszni gondolnánk hazánkat, ha nem éreznénk az ellenkezőt, melynek sulya alatt görnyed nemzetünk; melyet bizonyára megczáfolhatlanul érez az ország minden lakosa a tisztelt beszámolók minden félrevezető frázisai daczára, és hogy igazunk van, ezt a nép nemcsak megérti, de erősen át is érezi, s ebből kifolyólag, a beszámoló urak kegyes engedelmével kiszemeljük szavaikból a valót.

Az lett állitva a választó (még pedig az értelmiséget reprezentált) közönség előtt, hogy 1875. év óta javúlásnak indult az ország pénzügyi helyzete! Megengedjük, sőt el is hinnők örömmel, csak ha azok a rideg számok ugy eltürnék a czifrázásokat, mint a szavak kifacsarása, de hát a számok rokontalan ridegsége nem tür semmi sallangot, mert azt még egy semmit mondó zérus is azonnal más, de pozotiv alakban állitja elébünk: például bármily kacskaringósan is legyen kimondva a 42 millió, az mindig csakugyan annyi marad, az állam főszámszéke pedig ilyenforma mennyiséget mutat fel, mint deficzitet! Már most, hogy tudott a pénzügyér ur ebből csak 15 milliót kimutatni, az az ő tudománya, de hogy a beszámoló ur hogy tudta a deficzitet csak is 2 millió 680 ezer frtra leszállitani és megkisérteni ezt épen oly szép és értelmes közönség előtt, mint a vasárnapi, azt nem birjuk neki megbocsátani... Hanem hogy miként apasztá ennyire, annak módját igenis értjük, például csak el kell hallgatni a negyvenet vagy elnyelni és a többi összeg, mint oly csekély szám, csengjen hát mint tiszta ércz, hiszen ugy sem sok, ennyit koczkáztathat ő is.

Már most, ha meg is állana a mondott tétel, a mi pedig nagyon is különbözik a beszámoló ur által elébünk tálalt mennyiségtől, még az esetben sem lenne valami ördögi mesterség, mert hát mennyi koronabirtok lett már eladva? Es mennyi van eladásra kiszemelve, zálogba adva? Es ez mind a deficzitek törlése czimén lett megengedve, mit azonban beszámoló ur szépen elhallgatott! Hát mire lett forditva a kőolaj felemelési öszszege? a mely csak középszámitás szerint is 27 és félmilliót jövedelmez évenként, a mely terhet még az utczai koldus is fizeti? Azt elhiszszük beszámoló urnak, hogy a kiadások megszoritása terén igen messze haladtak, mert az alantasabb tisztviselői az államnak nyomorognak és eladósodnak. Ez garasos megtakaritás, a mit soha sem lehet egyensulyba hozni a milliókra menő nagy és szükségtelen kiadások mérlegével. Hány diurnista napdijának levonása és mennyi tisztviselő fizetésének megcsonkitása kellene ahoz, hogy csak a bosnyák verbuválásra kidobott milliókat is vissza lehessen pótolni? Az okkupálási összegről nem is szólva, az ily megtakaritás — azt hiszszük — hogy első lépés az erkölcs megrontására.

A mit továbbá a megyei önkormányzatról mondott, az már valóban nevetséges volt! Hát most meg van az önkormányzat? láttuk a bosnyák okkupálás idejekor, midőn az ország első megyéjének alispánját, mint az önállónak gunyolt megye első tisztviselőjét, hogy állitották a kormány közegeitől duzzadó megyei közigazgatás elébe... fegyelmi vizsgálat végett! Az ily önálló és autonom jogot, a melynek birái a fináncok, postatisztek és az állam szolgálatában levő cseh mérnökök sat., az ilyet köszönjük szépen, de alig esdünk belőle.

A protestánsok nyakára ültetett kormánybiztosról szóló törvényre pedig azt mondjuk mi, kik nem büszkélkedhetünk azzal, hogy azok vallás egyikéhez is tartoznánk, hogy jól van, de ha majd egy oly idő jön, a melyben egy Filippovics, vagy Ramberg-féle kormányforma alatt fog nyögni hazánk, mi leszakkor? mivé fog fajulni a kinevezett biztos ezen joga? ugyan ha az 1854-iki pátens kibocsátásakor már ott lett volna ez a kedvelt biztos ur, lett volna-e Tisza vagy Lónyay uraknak lehetséges az ellen ugy felszólalni?... pedig akkor Thun még azt is jelezte a pátensben, hogy a költséget, t. i. a papi és tanitói fizetéseket, viseli az állam, a jelen kormány pedig még ezt sem ajánlta fel a protestáns egyházaktól kifacsart önállóságuk fejében! De hát ezt csakis Tisza Kálmán tehette... lelke rajta! Es már is szült ezen törvény egy idétlen korumagzatot, azt t. i. hogy a protestáns egyházak önmaguk között gyüjtsenek egy közalapot szolgáló önsegély tőkét, melynek összekoldulására még magát a vallás főpapját, a szuperintendenst is aláirásiivvel akarják megtisztelni! No már tisztelt képviselő ur, ha ez is nyeremény, akkor hunyja be szemét, hogy ne lássa önkénytelen pirulását azon intézmény felett, mely képes annyira közönségessé sülyeszteni a protestáns vallás főpásztorát! Hol van itt a tisztelet jele a vallás felszentelt legfőbbje iránt?

Bátorságot veszünk magunknak azt a kérdést koczkáztatni, hogy biztos-e beszámoló ur arról, miszerint nem fog többé az Anpringen-Thugos és Jellasichok korszaka hazánkra jönni? főkép mióta a bosnyákok által nemrég oly hatalmasan ugró paripát adattak a kedves horvát testvérek alá... Vagy nem akarja a Sándor-utczai országház népsége belátni azt, hogy a róka csak a szőrét szokta változtatni, de természetét soha! Hát a bécsi kamarilla nem más név, más formában ugyan, de csak a régi beolvasztási müvét kezdi most, Filippovicsnak bánná való kinevezésével? Kell-e ennek beismerésére valami nagy diplomatiai tudomány?... boldogitsa önhite, de mi máskép óhajtunk gondoskodni hazánk jövőjéről!

Es épen azért ki is mondjuk nyiltan, hogy mi a függetlenség alatt nem értünk más valami elbujtatott ijesztő mumust, mint a perszonál uniót, mely a koronás király felkent személyében kulminál, ezentul nincs nekünk vágyunk; mert ekkor ezzel meg lenne önálló pénzügyi politikánk, külön vámügyünk, kereskedelem és iparügyünk, sőt még magyar hadügyünk is; mert a magyar hadsereg fegyverét nélkülözve — bizony mindig csak rezeg a Félix ausztriai birodalma! Hiszen csakis erre áhitozik a német egységet mindenáron fenntartó Berlin.

A beszámoló urnak a czimer-kérdésben elejtett nemes és kibékitő szavaira, melyeknek melegségét önkint beismerjük, mi is röviden válaszolhatunk és azt mondjuk, hogy hát nem kellett volna aztelőidézni! Azonban azt is tetszett hangoztatni, hogy a pénzügyminiszter kissé elhamarkodta a dolgot, bocsánatot kérünk, de nem egészen ugy áll a dolog; hiszen a miniszteri tanácsban lett ennek foganatositása elhatározva! Vagy talán merné ezt valaki tagadni? hát akkor ennek is Szapáry az oka? ki a Bécsben tartott közös miniszteri tanácsban tárczájának letevésével fenyegetőzött s igy kérte a horvátokkal szemben való elégtételt saját maga és az ország részére! Nos, kérjük szépen a beszámoló urat, midőn egy miniszter tárczájának letevésével fenyegetőzik s ezt követeli elégtételképen egy a király elnöklete alatt összeülő minisztertanácsban, akkor nem lehet, nem szabad Szapáryt, mint bünbakot az ország szine elé állitani! Ez sem nem szép, sem nem ildomos eljárás, és ennek kettős háttere van! Először is az, hogy Tisza hü és tiszta protestáns (?) ember levén, nem nyerhette el ama csak katholikusnak adható aranygyapjurendet, tehát annak irigység teremtette botrány által kelletett tiszta arany fényét egy kissé elhomályositani. Ez az egyik háttér, a melyből különben a nemzetre semmi nagy baj nem hárulnék; de a másik, a fontosabb ok, a mely az országot is komolyabb gondolkozásba ejti! Az t. i. hogy a kamarilla jónak látta most a horvátok közé dobatni az üszköt, melylyel majd annál könnyebben fel lehessen gyujtatni Filippovics által, ha az általuk vélt időpontot elérkezettnek álátják. Hinc illae lacrime és nem a Szap ry »gondatlan« fellépése.

Végül pedig volna még egy szép kérésünk a tisztelt beszámoló képviselő urhoz; az t. i., hogy jövőre lenne kegyes jobban meggondolni, hogy vajjon mit és kik előtt beszél, mert jelen beszámolója sokunkat sértett. Ugy beszélt előttünk, mintha valamennyien gondolkozni nem tudó mumiák lettünk volna! Persze hogy erre azt lehetne felelni, hogy »én szabadelvüpárti képviselő lévén, csakis azon pártbeliekhez szóltam, a kiket e czélra meg is hittunk.« Csakhogy a dolog nem igy áll, mert az elválasztott képviselő a lefolyt választási küzdelmek után az egész kerület képviselőjévé lett ezen esetben, pedig az egész városé mind a három képviselő, tehát azok eljárását elbirálni szabad a város minden polgárának, nem ugyan a szavazati jog elkobzása alapján, de a pénz- és véradó jogainak kifolyásából! Ezt talán csak nem fogja senki tagadásba vonni? Most pedig vezérelje a mindenható ez utolsó ülésszakra és hozza vissza is szerencsésen közibünk, de már más miniszterek neveit hangoztatva, a mely fordulásnak ugy is küszöbén állunk. Akkor még többen fogjuk meg is hallgatni és éltetni őt magát is, mit most tenni még a pártja is majd elfeledett.

— **Belföldi hirek.** Eötvös Károlynak a nagykőrösi függetlenségi párt bizalmat szavazot, megemlitvén azonban, hogy a t.-eszlári ügyben való szereplésének birálatára hivatva, magát nem érzi. Fehérmegye főispánjává, a főrendiházi elnökké kinevezett Szögyény-Marich László helyére Cziráky Béla gróf fog már legközelébb kineveztetni. A csángóügy állása, illetve a kormánynak a Bukovinából bevándorolt székelyekre vonatkozó rendszabályok felől, Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter a képviselőház elé a jövő szombati ülésen terjedelmes jelentést fog terjeszteni. Somogymegye legutóbbi közgyülése Fenyőssy Ödön szigetvári szolgabiró ellen — igen helyesen — elrendelte a fegyelmi vizsgálatot, mert a szolgabiró a legutóbbi zsidóellenes zavargások alkalmával a katonaság segélyét vette igénybe és a tömegre lövetett. Az indítványt Szalay Károly, a t.-eszlári perben szerepelt ügyvéd tette.

Idomitás vagy nevelés?

(E—k.) Nem tudunk menekülni a János főherczeg felolvasásának hatása alól. Nem tekinthetjük ezt a nap egy futó eseményének, melyet a zsurnaliszta meglát, czélba vesz mint a mulatozó vadász a repülő fecskét s aztán akar találta akár nem, tovább ballag a maga utján lesben állva nagyobb vadra. Mert itt a vadász nagy és nemes vadra bukkant, mely megérdemli a fáradságot, s melynek nyomai nemcsak a fris hóból látszanak ki, hogy aztán az első napsugár heve alatt el is párologjanak, hanem a melyek mélyen vésődnek be mindenüvé a hová lépett, az olvasók kedélyébe és a hadszervezet sziklájába egyaránt.

Nem csak idomitani kell a katonát, hanem nevelni is. Ez a fundamentalis tétele ama felolvasásnak. Oly tétel, mely egész iskolákat fejez ki, s egész korszakokat állit szembe egymással.

Idomitani szokás a lovat, a kutyát, a majmot, a madarat — egyszóval az oktalan állatokat. Az embert nevelni és tanitani szokás. Ezt a különbséget nem tette meg eddigelé a hadsereg tervezete.

Az emberben csak a testet látta — a lelket nem; épen azért jóformán minden sulyt a testképzésre, vulgo idomitásra fektetett. Tanitották járni, állani, ülni, öltözködni, pucczolni, gombot rendbe tartatni, fegyvert vállra tenni, fegyvert lábhoz tenni, csákóval bánni, jobbra nézni és balra nézni. Hogyan kell tisztelegni a császárnak, a tábornagynak, a táborszernagynak, az altábornagynak, a tábornoknak és igy tovább le a Gefreiterig? mikor szabad levenni a sapkát, mikor szabad leülni a kávéházban, mikor szabad eldobni az oldalfegyvert, mikor heverhet a kaszárnyában? És a jó isten tudná előszámlálni azon formalitásokat, melyekbe szerencsésen beleölték a lelket.

Az az idomitás, mely mindenekelőtt azt föltételezi, hogy az ujoncz nem tudja megkülönböztetni a ballábát a jobblábától; a mely heteket veszteget el abban, hogy miképen kell az elöljáró előtt és a sorban a lehető legmerevebb, tehát természetellenes és fárasztó állást elfoglalni; miképen kell mindig és minden időben ballábbal kilépni, mereven és kényelmetlenül masirozni, merev és alkalmatlan kravátlit töltenni: ez a tanitás jóra nem vezethet, mert ez legelőbb is azt hiteti el az ujonczczal, hogy ő egy buta, önczéllal nem biró eszköz a mások kezében auf Grade és Ungrade; egy automat, melyet egy rajta kivül eső erő mozgat, etet, itat, megindit és leültet.

Nem fejleszt ez a rendszer, hanem deprimal erkölcsileg; nem biztat önérzetes tettekre, hanem megsemmisiti az önbizalmat. Az ember ha katonává lett, egy hihetetlen metamorphozison megyen át. A szabad röptü pillangóból tehetetlen lárva lesz. Kivetköztetik formájából; uj és soha nem képzelt légkörbe helyezik át; fejébe verik, hogy a katona más lény, mint a többi emberek; kötelességeket rónak rá jogainak megismertetése nélkül, testére, lelkére egy szemmel nem látható s épen ezért a babonás félelem által szörnyünek illusztrált békót vernek.

Ezen uj légkörben mindent feled, multját családját, polgári minőségét; nem is mer arra gondolni, hogy ő ember is, a ki tanul, fárad, koplal — hogy hazáját szükség esetében megvédelmezhesse. Ilyen formán gépet visznek a csatába és nem harczosokat; öntudatlan és akaraterő nélküli áldozatokat és nem hősöket, kik önként rohannak a vészbe, mert át vannak hatva kötelességük szentségétől. Ezek az igazságok nemcsak a legénységre és az altiszti állományra találnak, hanem a felsőbb tisztikarra is. Teljes méltánylattal ismerjük el a magasabb iskolákban kiképzett tisztek alapos készültségét. (Készültségről és nem szellemről beszéltünk, mert a szellem sem nem magyar, sem nem alkotmányos)· De hogy állnak e tekintetben a számarányok?

A cs. kir· hadsereg tiszti állománya kerek számban tizezer. E tizezer között van tábornagyj táborszernagy, altábornagy és tábornok 208. Ezek közül végezte a bécsujhelyi akadémiát 56, a mérnökkari akadémiát 11, tehát felsöbb kiképzést nyert 67. E szerint 208 hadvezető közül 141 nem részesült magasabb katonai nevelésben.

Ilyen formán állunk a többi tisztekkel is lefelé az ezredestől. Az egész hadseregben ide értve a táborkart, a gyalog, tüzér, vadász, lovas, mérnökkari, egészségügyi, szekerészeti és épitészeti osztályokat, összevissza kiképeztetést nyert Bécsujhelyen 1216, a mérnökkari akadémiában 321, tehát magasabb katonai szakvezetésben részesült a tizezerből a hadvezőt ket is ide számitva, 1604 egyén.

De tovább megyünk. Vannak alsóbb tanintézetek is, reáliskolák, Erziehungshausok, Kadet-iskolák — nem sokat érnek, különösen az utóbbiak, de hát vannak — nos, ha még azon oktatást is számba vesszük, melyet ezek adnak, még akkor is az összes tiszti létszámnak csak 21%-ka részesült katonai oktatásban, mert 2302 katonailag iskolázott egyénnél többet nem tud a hadsereg felmutatni.

Mit jelentenek e számok?

Jelentik Isaszeget, Gödöllőt, Nagy Sarlót; jelentik Solferinot és Sadouvat; jelentik, hogy ezen hadsereg a lissai vakmerő tengeri csata sikerén kivül, hetven év óta egyetlen csatában sem győzött. Azt jelentik, hogy a tisztikar müveltsége nem üti meg a mértéket.

Jelentik azt a tétlenséget, azt az üres formaságot, azt a durvaságot, mely a tisztikar felfogását uralja. Jelentik azt a káros kasztszellemet, mely a kaszárnyán és közmulató helyeken kivül egyebet nem lát, mely a köz· élet mozgató elemeiből semmit sem ismer, mely félmüvelt állapotában csak az uniformist becsüli s mely a hazafias és nemzeti aspiratiók teljes hiányában nem érez más kötelmet, mint a napi teendők gépszerü teljesitését.

Színészet ügyei.

(r. e.) A sziniegyesület rövid idő mulva ujra összeül a fővárosban, s ott a „Tekintetes Karok és Rendek“ zöldasztalnál, vagy is Pest vármegye ülétermében lát oly határozatok meghozatalához, a melyeknek feladata leend nagyobbnál-nagyobb reformok alkotása.

Az igazat megvallva — ezen sziniegyesület eddig is teremtett oly reformokat, a minőkre mi példát a müvelt Európa semminemü államából sem tudnánk felhozni. Vegyük már csak a kerületekre való felosztást is, a miről különben ezuttal szólani nem akarunk. Inkább azon két nevezetes és a szini-congressuson valószinüleg szóba kerülő tárgyról kivánunk elmondani egyetmást, a melyek városunkat különösen érintik.

„A szini-qualifikáczió“ szemre tetszős, a maga valójában azonban igen otromba, igen gyakorlatiatlan kérdése is szőnyegre fog kerülni. A ki színész vagy sznésznő akar lenni, az Magyarország nehány városába a többi között Debreczenben is kénytelen elzarándokolni s ott vizsgát tenni bizonyos dolgokról. Az iráson és olvasáson kivül irodalmi ismeretekkel kell birnia, egyszersmind hangja és külseje is megbiráltatik.

Ennyit bizony megitélhet az utolsó vidéki szinigazgató is, a ki aligha fogna felvenni társulatához oly egyént, a ki a müveltség és természeti előnyök ama kezdetleges kellékeivel ne birna. Ha pedig többet és valami sokat kivánnának a jelentkezőktől, akkor az illető biráló testületek többet árultatnának az ügynek, mint a mennyit használhatnak. Hiszen még az is, a kit müveltség tekintetében Humboldtnak és Brassai Sámuelnek, külső tekintetében Vénusnak, vagy Adonisnak itelnek, csak gyakorlat, fokról-fokra való emelkedés utján fogja elérni a jó színész qualifikáczióját. A tehetség kiküzdi magát s a kontár, legyen akármilyen diplomája, kidől a pálya elején. Ilyen qualifikáczió alkalmaztatván, színmüvészetünk legdicsőbb nevei, számtalan jelese (egykettő p. o. azok közül is, a kik-e qualifikácziós absurdum eszméjét megpendiették,) visszariasztattak volna azon pályától, mely a törekvő és diploma-osztogató közegek helyett tehetséggel Isten kegyelméből felruházott jelentkezőket maga látja el azzal, a mire még szükségök van. Itt van a szini tanoda, melyben a színészetet tanitják; vajon kik a mi nagyobb müvészeink: a kik (többnyire a legalacsonyabb sorsból kiemelkedve, néha ihlettségök által egy-egy műhelyből kiszólitva, küzdve, fáradva), előleges qualifikáczió nélkül lettek müvészekké, vagy azok, a kiket a szini-tanoda pallérozott ki s a kikből lehettek igen müvelt, igen képzett emberek, de többé-kevésbbé jeles művészek csak akkor, ha az ott elsajátitot modorosságot, egy kaptafára való dolgozást sat. idejében levedlették. Az egész qualifikáczios terv szerintünk nem egyeb, majmolása a modern, gyakorlati alapnélküli elmélet-faragása es azon nagyzás egy neme, a melyet színészetünk története szükségtelennek bizonyit s a mely több kárral fogna járni, mint haszonnal. Epen azért köszönettel vesszük ugyan, hogy városunk is ki van szemelve. hogy itt őriztessék a színészet édenének egyik kulcsa, de aligha lesz büszke ezen kiváló funkcziójának eredményeire.

Olvassuk tovább a lapokban, hogy szóba fog kerülni a kolozsvári és debreczeni nyugdijintézeteknek az országos színészeti nyugdij-intézetbe való olvasztása is.

Hát ez kivihető terv s mi csak örvendünk, hogy ha városunk it hozzá járul ahhoz, miszerint a színészet, a „nemzet napszámosainak“ összessége mentül nagyobb, mentül tekintélyesebb nyugdij-alappal rendelkezzék. Hátra van természetesen, hogy azok, kik a debreczeni intézmény nyugdijasai, jogaikat biztositva lássák s hogy a beolvasztás módozatai minden irányban kielégitőleg oldassanak meg.

Sok ügye vár még rendezésre színészetünknek! Nevezetes és bizony korszerü reform lenne kiváltképen az, a miben a szegedi szinház jó példával ment előre: a jutalomjátékok kisvárosias szokásának eltörlése. Az igazgató javára folyó büntetések, melyek egy-egy servilisebb u. n. „törvényszék“ utján, könnyen nevezetes jövedelem forrásává válhatnának az igazgatóknak, más, közhasznu czélra való forditása, szintén ily darázsfészeknek látszik, a melyet nem ártana megbolygatni. Általánositható intézkedésnek látszik a sz. fehérvári, a hol azon szinmüveknek egy szakértő bizottság által való megbirálása divik, a melyek ott kerülnek szinre; ezáltal kerültetnek ki a vidéki férczelmények s oly darabok szinpadra csempészése, minő volt p. o. a szántói Verhovay Gyula-féle látványosság, mely a színészet méltóság annyira lealázza. Ajánljuk meg jegyzéseinket a színész egyesület figyelmébe!

— **Fiuméban** gr. Zichi Ágost, az uj kormányzó kinevezése (a mint nekünk irják) épen nem keltett jó hangulatot. Gr. Szapáry Géza távozásában a horvátoknak adott concessiót tekintik s azt hiszik, hogy az uj kormányzó nem lesz oly képes és éber őre a magyarosodásnak s hivataloskodása nem képezendi oly áthághatlan akadályát a horvát aspirácziónak, mint elődeé! Fiume nem látja, hogy Magyarországban szilárd támaszt birhatna s ebből magyarázhatók ki, tudósitónk szerint, a Fiuméban ujabban felmerülő magyarellenes mozgalmak, tüntetések is. Talán Fiume képviselőjének lenne feladata mind e kételyek eloszlatása. (Vagy Fiume feladata az, hogy jövőre oly képviselőt küldjön a magyar parlamentbe, a ki a valódi hangulatot hivebben, tolmácsolná s Fiume érdekeit igazabban képviselné, mint a mostani. Szerk.)

— **Külföldi hirek.** Franczia-kinai háboru. Cseng márki kijelenté a „Standard“ levelezője előtt, hogy a tárgyalások teljesen megakadtak, mig Ferry állitásai a kamarában és a hivatalos lapban nem igazittatnak helyre. Ha a francziák tovább is előnyomulnak Bac-Ninh ellen, akkor háborura kerül a dolog.

— **Az országgyülés** munkaprogrammját illetőleg a kormány megállapodása az, hogy a jövő szombaton tartandó ülésben a pénzügyi bizottság előterjeszti a képviselőháznak az adójavaslatról szóló jelentését. Ez csak a polgári házasságról szóló törvényjavaslat elintézése után kerül napirendre. Időközben a pénzügyi bizottság tárgyalja a költségvetést. Deczember havában még megkezdetik a budget tárgyalása a házban, de arra, hogy a förendek is ez év végeig elvégezhessék, nincs kilátás és igy indemnitire lesz szükség.

— **A lázadás Szerbiában.** Belgrádból jelentik tegnapi kelettel, hogy a boljeváczi és banjai kerületek hatóságai a már eddig teljesen levertnek tekinthető felkelés vezetői ellen körözö leveleket adtak ki. Pasics Nikola, a radikálisok központi klubjának elnöke ellen kiadott nyomozó levél igy hangzik: „Pasics Nikola, mérnök, zajcsári születésü egyén, felségárulással vádoltatik és ezért az okt. 25-kén kelt törvényszéki határozat értelmében fogságba vetendő. Miután az illető az érintett törvényszéki határozat végrehajtása elől szökés által kivonta magát, minden rendőri hivatal felszólittatik, hogy az emlitett egyénre szorgosan vigyázzanak s ha kézrekeritik, fogják el és kisérjék ide.“ A fegyveres bandák vezérei közül többen a bolgár határ felé menekültek, nagyobbára azonban megadták magukat a királyi csapatoknak. A kivételes biróság holnap fogja munkáját megkezdeni. A Samouprava, a radikálisok közlönye, nem jelenik meg többé. Milán király a liberális párt vezéreit szigoru és korrekt magatartásra kérte. Az illető pártférfiak biztositották a királyt hüségükről, s kijelentették, hogy attól a határtól, amelyet nekik a király iránti engedelmesség előszab, többé nem fognak eltérni. A király megerősitette az ostromállapotnak az egész knjazeváczi kerületre, továbbá krainai, negotini és alexináczi kerületek egy részére, végül Knjazevácz és Negotin városokra való kiterjesztését.

Hajdumegye közélete.

Közigazgatási bizottsági ülés november 12 ikén.*)

Megyénk közigazgatási bizottsága e hó 12-én tartott ülésén elnökölt Gf. Dégenfeld-Schomberg József főispán. Az ülés megnyilván, **Kálmán György** főjegyző alispáni helyettes, a mult okt. hóról jelentését a következőkben adja:

1. Személy és vagyon biztonság megháboritása felől jelentés a megyéből sehonnan sem érkezett. hanem egyes lopási esetek: — mezőn legelt állatok elorozása — fordultak elő.

2. Tüzeset a mult hóban gyakran fordult elő, és pedig Böszörményben 5, Nánáson 1, Szoboszlón 2, B.-Ujvároson 1, Csegén 1, Egyeken 1, Tégláson 1, Józsán 1, P.-Ladányban 1, Szováton 1, összesen 15.

Jelenti a debr. csendőrparancsnokság azon megkeresését, mely szerint a községi elöljáróságok utasitandók lennének, hogy a közbiztonság megzavarása esetén — ha helyben őrs állomás nem volna — a legközelebbi csendőrsnek sürgöny vagy lovas küldöncz által jelentétés tétetnek. Ennek megfelelő rendelet 8761/9150 1883. sz. a. már bocsáttatott ki.

3. A hasznos házi állatok közt lépfene esetek fordultak elő, és pedig elhulott B.-Ujvároson 1 ló, 1 marha, 67 sertés, P.-Ladányban 1 tehén, 1 marha. Az óvintézkedések alkalmaztattak.

4. A honvédelmi ügyre vonatkozólag. Az utóállitás végett Nagy-Váradra szállittatott védkötelesek közül egy sem soroztatott be.

5. Gazdasági tekintetben az időjárás az őszi betakaritásra kedvező volt, a tengeri termés sikerült, a szőllő közép mennyiségü, jó minőségü termést adott.

A megyei gazdasági egylet gyors és hatásos müködését h. alispán örömmel jelenti, a mennyiben a m. okt. 7-én a székháznál gazdasági gépek kisorsolása ejtetett meg.

A phylloxera vizsgálat folyamán e baj a megye területén nem észleltetett.

6. A közmunka ügyre nézve:

A megyei bizottság a f. é. okt. 1-én tartott közgyüléséből küldöttséget rendelt ki egy terv készitése iránt, mely szerint a megyei utak kiépitése, — miután azok Debreczen város, mint központ felé sugárosan egyesülnek, — Debreczen várossal tartandó eszme cser után és megállapodás után lenne eszközlendő.

A közmunka váltság pénzek behajtására nézve az illő szakminiszteriumhoz felirat rendeltetett intéztetni a megyei közmunka szabály rendelet 38. §. módositása iránti engedély végett, hogy t. i. a közm. szolgálat nem teljesitése esetén ne 3-szoros váltság pénz, hanem 6% késedelmi kamat fizetéssel sulytassék az illető közm. köteles az állami adók módjára. Kir. mérnök pedig utasittatott az egyszeres és felemelt váltság pénzek elkülönitetten való részletes kimutatásának kidolgozására.

*) Tárgyhalmaz miatt késett. Szerk.

7. A házi pénztár állása októberben a következő volt.

Bevétel	38202 f. 81 kr.
Kiadás	34202 f. — kr.
Pénztár maradvány .	4000 f. 81 kr.

8. Közig. ügyforgalom:

1883. szept. hóról átjött 341 ügy darab
Októberben érkezett 1044 „ „

Összesen 1485 ügy darab
elintéztetett 1102

részint közgyülésre utasitva, részint folyamatban van 283 ügy darab.

Ezen jelentés egyhangulag tudomásul vétetett.

E helyen elismeréssel kell adóznunk Kálmán György jegyző és alispáni helyettes urnak azon szorgalomért és ügybuzgalomért, melylyel a vezetésére bizott törvényhatóságnak napról-napra szaporodó ügyeit kettős elfoglaltatása mellett is ellátja.

A havonként érkező ügy darabok száma 1000 körül gravitál, s októberber azon számon felül is emelkedett, ennek daczára a restancziók száma tetemesen apad, s alapos kilátás van rá, hogy a jövő ülésre ügyhátrány már nem is lesz.

Ezek után előadó alispáni helyettes előterjeszti Hadház város fellebezésével, egy csendőr őrsparancsnokságnak Földesen felállitását, az orsz. iparkiállitás Debreczen kerületi bizottságának felirását sat. Megyei főorvos dr. **Varga Géza** jelentése, melyszerint az egészségi állapot a megyében — B. Ujváros kivételével — kielégitő volt, a nevezett községben azonban a vörheny-járvány a mult hóban kitörvén: oly terjedelmet öltött, hogy 33 halálozást okozott a hó végéig. E járványban a halálesetek fokozatosan szaporodnak s a f. hó 11-ig 24 halál eset történt. Jelenti továbbá, hogy a járásorvos kint léte alatt az egészségügyi bizottmány — a tagok meg nem jelenése miatt — meg nem alakulhatott, ez ügyben a belügy-miniszteriumhoz az alispán által távirati jelentés intéztetett.

Böszörményben 4 kanyaró eset — a vörheny előpostája — fordult elő.

A megyében octóberben meghalt **340** egyén s ugy ezer lakosra 2.78. évi átlagban 33.36% halálozás esik.

B. Ujvárosra 3.75, Dorogra 3.12 Böszörmény 3.10, Szoboszló 2.51, Nádudvari járás 2.14, Hadház 1.45, Nánásra 1.64% haláleset esik.

Születés történt **465**, e szerint a szaporodás **125** főnyi.

Rendkivüli haláleset 6 volt, ebből kötél általi öngyilkosság 1, elégett 4, szekér általi elgázolás 1.

A jelentés alapján Csajkos Gyula szolgabiró és megyei főorvos utasittatnak, hogy azonnal B. Ujvárosra utazzanak, s a járvány elfolytására a legbehatóbb intézkedéseket tegyék meg. stb.

Kir. tanfelügyelő **Kiss József** havi jelentése szerint ismétlő iskolák nem voltak felállitva Csegén, Egyeken, Hadházon, Nádudvaron, V. Pércsen, Böszörményben a ref. és g. kath. iskolákban, B. Ujváros.

A f. évi szept. hóban megnyilt, a h. böszörményi gimnáziummal kapcsolatos, polgári iskolára vonatkozólag a felügyelő bizottság tagjainak névsorát bejelenti. E polgári iskolában 7 tanár müködik s az I-sö osztályban a növendékek száma 63, a II-ban 3, összesen 67.

A dorogi leányiskola felépitése tárgyá-

A DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

A „szőke asszony“ daleiból.

Csak még egyszer látni téged
Csöndes, őszi alkonyon,
Mikor a nap hunyó fénye
Mindent biborpirba von.
Egyszer látni kék szemed még —
Csókolni hő ajkadat,
Éltem adnám érte . . . . mégse
Von' drága e pillanat!

Óh mert mit ér az nekem ugyis
Én kedvesem, te nélküled —
Untat, fáraszt, beteg szivemmel
Élvet benne már nem lelek.
Büvös árnyad nem hágy nyugodni
Velem jár az mind szüntelen . . . .
Százszor inkább ugy a halál, mint
A lét igy, mely csak kin nekem.

Jöjj már értem öreg kaszás,
Rejts el sir nyugalma,
Mit bolyongni itt még annak
Ki már ugyis halva.
Jó lesz már ott tört szivemnek
Lent a hideg ágyon —
Álmodozni rólad édes,
Hütlen boldogságom!

Gróf **Vay Sándor.**

Franczia szellem.

Ha a franczia és német styl különöségét akarnók kifejezni, amazt gyorsabbnak és hatásosabbnak, ezt lassabbnak és meggyőzőbbnek kellene neveznünk. Ennek világitását a logikus következtetések, kényelmes fejtegetések lámpái, mécsesei, vagy ahol kell akár csillárai is idézik elő, abban, kivált a második császárság előtt és után irott könyvekben, s még inkább lapokban, elég egy sziporkázó száz meg száz fényben játszó röppentyü, hogy a szükséges eszmét vagy hangulatot lelkünk meglássa. A franczia styl stenográfia; gyorsvonat, mely perczek alatt repül végig ott, a hol a német reflexiok és fejtegetések tehervonata órákig vonul. E gyors, vagy könnyed, a németek szerint épen felületes irály, hosszas közmondat helyett egy-egy festői képet vet papirra, — két része osztott tanulmány helyett ád két részből álló mondatot, melyek mindenikében a legellentétesebb jellegü főnév emeli vállain a közös alapeszmét, az igazságot egy egy paradoxon által, a lehetőt egy lehetetlenség segélyével mutatja fel; néha formailag igaz, tartalmilag nem, a kétségbeejtőt adomával, a tételt carricaturával teszi tönkre, s mindent a világon tarkit a szójáték arabeszkjeivel, Az 1793. forradalomban az elitéltek egy-egy epigrammal lépnek a vérpadra, a képviselők egy-egy epigrammal itélik halálra XVI. Lajost. Sipés igy szól: „Ha a halálos büntetés nem léteznék, XVI. Lajos számára fel kellene találni.“ Irók, tudósok, (Hamuárion, Michelet) szónokok, a diplomatia, s maga XIV. Lajos, III. Napoleon, Richelieu, vagy Talleyrand gazdagitják ily összevont, három szóban kifejezett müvekkel a franczia stylt. „A béke . . . háboru“, ez III. Napoleon mondása; Franczia termés a következők: „A tulajdon lopás“ (Proudhomme), „Törüljük el a halálbüntetést, de kezdjék el a gyilkos urak“ (Karr A) „A állam magam vagyok“ (XIV. Lajos), „Irály maga az ember“ (Buffon) — Napoleon mondá Aegyptumguláira: „Negyven század tekint reánk e helyen!“ Ki is merithetné ki a szellem kitünő nyelvének e szótárát? Csupán Hugo Viktor („1793“, „A nyomorultak“, „Egy bün története“), Lamartine („A girondeisták története“,) Karr, Sainte Beuve, Pascal, Michelet, Larochefoncauld, Montegut La Brouyere, Voltaires más irók müveire is utalunk, midőn e helyen a legélénkebb styllel foglalkozunk. Közel áll ez a római stylhez; a „nincs időm röviden irni“, „de mortuis nil visi bene“ sat. bizonyára ily mondások.

A német styl gazdagságát a szép reflexiók, képek képezik. A németek által felületesnek, bombasztikusnak tartott franczia szépprósa épen nem marad hátra e téren. La Bruyere mondja a nőkről; „Azt már látom, hogy 13 éves koruktól a 22-ig lányok, még pedig fiatal leányok szeretnének lenni, de azontul férfiak.“ „A férfiak okozzák, hogy a nők nem szeretik egymást.“ „A férfi, ki nem tudja meghatározni, ha vajjon öregszik-é, csak figyelje meg tekintetét és hangját egy ifju nőnek, a midőn szóba áll vele: s rögtön megtalálja itéletét. Keserves iskola!“ „A nőknek kevésbe kerül azt mondani, a mit nem éreznek: a férfiaknak még kevesebbe azt mondani, a mit éreznek.“ Karr Alfonz, tehát egy „par excellence“ szépirodalmi iró reflexióiból: „A nagy ember családjánál, barátai körében, hazájában csak akkor részesül elismerésben, ha hirneve kivülről, erőszakkal tör be a határon, s zajosan zörget az ajtón.“ „Csak a becsületes ember felejtkezik el utleveléről s hanyagolja el szabályos igazolványok beszerzését. A gazemberek zsebei mindig telve vannak megtámadhatlan papirokkal.“ „A legtöbb nő nem azért választ férfit, mert szereti, de azért, mert annak szeretete hizeleg neki.“ „A nők mindent előre megéreznek, csak akkor csalódnak, ha gondolkoznak. Szt. Musset mondja: „Csak annyit kell enni a szerelem kéj poharából, a mennyit józan életü ember a boros pohárból iszik.“ Lafontaine: A gyermekkor kimélytelen.

Viktor Hugó, a legfrancziábbiró, iró, kiben a franczia irály hibáit s előnyeit hatványozva találjuk, s kiben oly sok a szertelen, a talajnélkül való: szintén dusgazdag ezen a mezőn. Imé p. o. az „1793“ helyei: „Azokat kik mindenüket nekünk köszönhetik, imádni szoktuk.“ „A kiváncsiság egyike azon formáknak, melyekben a női bátorság nyilatkozik.“ „Azon nemes tetteket, melyek rutaknak látszanak, legnehezebb véghez vinni. „Midőn a nő meg van támadva, mintha nőstény farkast hallanának; midőn a nőstény farkas ingerelteik, ismét az anyát halljuk.“ „Az események csinálják a számlát, az ember fizeti. Az események dictálnak, az ember csak aláirjegyzi nevét.“ „A bölcs nem mer vádolni.“ A „Nyomorultakból: „A nők ugy játszanak szépségökkel, mint a gyermek késével; megsebesitik magukat.“ „Vannnak rang alatti összeköttetések: a léleké.“ „Mily nyomoru a lélek, ha a szerelem által nyomoru.“ „A tenger munkásaiban“: „Az áruló nem egyéb, mint korlátolt zsarnok. Csak akkor mer valamit tenni, ha második szerepre van kárhoztatva.“ „Az ember gyülöli azt, a kinek hazudni kénytelen.“ (Oly mély igazság, inrito tacitusi „odisse quem laeserit humanum est.“) stb.

A franczia irály folyása — ismételjük — gyors. Másik kiváló törekvése a hatásosság. Ennek elérésére a nyelv, s a szó egész szemfényvesztése, a fogalmak meglepő találkozása, vagy elválása, folytonos lüktetés, mozgás, haladás és emelkedés s ki tudná megmondani mi minden segélyével tartják fenn

zm. köteles az állami adók
érnök pedig utasittatott az
melt váltság pénzek elkülöni-
zletes kimutatásának kidol-

i pénztár állása októ-
ező volt.
. . . . 38202 f. 81 kr.
. . . . 34202 f. — kr.
aradvány . 4000 f. 81 kr.
g ügyforgalom:
t hóról átjött 341 ügy darab
érkezett 1044 „ „
Összesen 1485 ügy darab
elintéztetett 1102
ésre utasitva, részint folyamat-
y darab.
tés egyhangulag tudomásul vé-

elismeréssel kell adóznunk
rgy jegyző és alispáni helyet-
szorgalomért és ügybuzgalo-
a vezetésére bizott törvényha-
napra szaporodó ügyeit kettős
ellett is ellátja.
nt érkező ügy darabok száma
vitál, s októberber azon szá-
elkedett, ennek daczára a res-
tetemesen apad, s alapos kilá-
a jövő ülésre ügyhátrány

előadó alispáni helyettes elő-
ház város fellebbezésével,
örsparancsnokságnak Földesen
orsz. iparkiállitás Debreczen
ágának felirását sat. Megyei
arga Géza jelentése, mely-
szegi állapot a megyében —
vételével — kielégitő volt, a
ben azonban a vörheny-jár-
ban kitörvén: oly terjedelmet
halálozást okozott a hó vé-
ban a halálesetek fokozatosan
f. hó 11-ig 24 halál eset tör-
vábbá, hogy a járásorvos kint
egészségügyi bizottmány — a
jelenése miatt — meg nem
ügyben a belügy-miniszterium-
által távirati jelentés intéz-

ményben 4 kanyaró eset
lópostája — fordult elő.
ben octóberben meg-
én s ugy ezer lakosra 2.78. évi
halálozás esik.
ósra 3.75, Dorogra 3.12. Bö-
Szoboszló 2.51, Nádudvari já-
ház 1.45, Nánásra 1.64% ha-
örtént 465, e szerint a szapo-

haláleset 6 volt, ebből kötél
ság 1, elégett 4, szekér általi

alapján Csajkos Gyula szolga-
i főorvos utasittatnak, hogy
árosra utazzanak, s a járvány
egbehatóbb intézkedéseket te-

lügyelő **Kiss József** havi jelen-
ismétlő iskolák nem voltak
n, Egyeken, Hadházon, Nádud-
csen, Böszörményben a ref. és
kban, B. Ujvároson.
szept. hóban megnyilt, a h. bö-
náziummal kapcsolatos, polgári
kozólag a felügyelő bizottság
orát bejelenti. E polgári isko-
működik s az I-ső osztályban a
száma 63, a II-ban 3, össze-

leányiskola felépitése targyá-

megéreznek, csak akkor csalód-
koznak. Szt. Musset mondja:
kell enni a szerelem kéj poha-
nyit józan életü ember a boros
" Lafontaine-é: A gyermek-
en.
r Hugó, a legfrancziább iró, ki-
irály hibáit s előnyeit hatvá-
k, s kiben oly sok a szertelen, a
ló: szintén dusgazdag ezen a
o. az „1793" helyei: „Azokat
et nekünk köszönhetik, imádni
kivánesiság egyike azon formák-
en a női bátorság nyilatkozik."
tetteket, melyek rutaknak lát-
nezebb véghez vinni. „Midőn a
ámadva, mintha nőstény farkast
midőn a nőstény farkas ingerel-
z anyát halljuk." „Az események
ámlát, az ember fizeti. Az ese-
lnak, az ember csak alájegyzi
bles nem mer vádolni." A „Nyo-
„A nők ugy játszanak szépsé-
a gyermek késével; megsebesitik
annak rang alatti összeköttété-
." „Mily nyomoru a lélek, ha a
l nyomoru." „A tenger munkásai-
áruló nem egyéb, mint korlátolt
k akkor mer valamit tenni, ha
epre van kárhoztatva." „Az em-
azt, a kinek hazudni kénytelen."
azság, inrito tacitusi „odisse quem
anum est.*) stb.
zia irály folyása — ismételjük —
ásik kiváló törekvése a hatá-
Ennek elérésére a nyelv, s a szó
nyvesztése, a fogalmak meglepő
vagy elválása, folytonos lüktetés,
dás és emelkedés s ki tudná meg-
minden segélyével tartják fenn

tisztviselőink mindezideig nem értek rá, felé forditani gondos figyelmöket. Már pedig ily sürüen látogatott kuton az ilyen nagy hiányt felette megérzik azon környék lakói, mely kutnak, ivó viznek égető szükében van. A talyigák állják körül az elhanyagolt kutat, hogy tele merjék az öblös hordókat, de órákig kell várni, mig egyre-egyre rá kerül a sor; számos faluból ide van szokva, sokan inkább mennek a czigány kutra, vagy a temetőbe, de ott meg a gyalog kutjáró cselédeket szoritják ki a kut káva mellől, s szegények a miért a tisztviselők mulasztása miatt hosszas időt kénytelenek ott tölteni, mellőzni kényszerittetnek házi dolgukat; a jámbor falusi nép mely számos faluból ide van szokva megitatni szomjú jószágait, nem tud mást tenni, mint házalni, hogy egy kis vizet kapjon az itatáshoz. Többször sürgettük már, ugymond a felszóláló az illető helyen e baj mielőbbi orvoslását; de mindezideig hasztalan fáradtunk. Meguntuk forumról-forumra járni. Más helyen kell hát szorgalmazni az ügyet. Ezennel nyilvánosságra hozzuk azért, hogy mily nagy gondot forditanak nállunk a közérdekü dolgok javitására. Hadd lássa a közönség, hogy mily lelkiösmeretlenül járnak el azok, kik a közbizalom a tisztviselői székekbe juttatott!"

* **Népesedés.** A f. hó 4-ikétől 11-ig terjedő időről, a következő népesedési adatokat közölhetjük. Születtek: 1.) a ref. vallásuak közt 20 fiu és 16 leány (3 fiu és 4 leány, tehát 7 gyermek törvénytelen) összesen 36 gyermek; 2.) a róm. kath. vallásuaknál 3 fiu és 3 leány összesen 6 gyermek, ezek közt 1 fiu és 2 leány törvénytelen, kik közzül az egyik halva született; 3.) az evang. vallásuaknál születési eset nem fordult elő. 4.) A congr. izrael hitközségben született 1 leány; 5.) a statusquo izraeliták közt 3 fiu és 1 leány. Született tehát összesen **47** gyermek. — Tegnapi kimutatásunk szerint, ugyanezen idő alatt elhalt **34** egyén, 21 fi és 13 nő. A szaporodás **13**

* **Az iparos kör** egyik nagy fontossággal bivó szakosztálya a házi ipari lett megalakitva tegnap este. A szakosztály tagjai elnöknek: Beszterczey Károly az ipar és kereskedelmi kamara egyik titkárát, alelnöknek: Erdely István iparhatósági titkárt és jegyzőnek Szombati Jánost választották meg. A jegyző meg lett bizva, hogy e szakosztály munka tervét készitse el s a két elnökkel megvitatva, terjesszék a szakosztály elé.

* **Látogatás.** A helvbeli „István" műmalom bécsi képviselője Komlóssy Miklós, családja és nagyszámu ösmerőseinek látogatására haza érkezett A kedves vendég kedvért több helyen, igy özv. Pusztay Lajosné urnő ő nagy.-nál is kedélyes összejövetel volt rendezve. Komlóssy ur közelebb vissza fog utazni Bécsbe.

* **Erdélyi Marietta** szerződése tehát ténynyé vált. Krecsányi ur valóban jó szolgálatot tett ugy a debreczeni, mint a budai szinkört látogató közönségnek e választás által s reméljük, hogy a vidéken szokatlanul nagy dij (400 forint havonként) busásan megtérül. Kassa közönségétől jó gondolat volt elhóditani ezt a chikkes és pikáns primadonnát.

* **Felhivás az iparos ifjakhoz!** A debreczeni iparos ifjusági egylet tagjainak értelmi gyarapitása czéljából, téli tanfolyamot nyit, mely f. hó 15-én veszi kezdetét s 4 46napig tehát jövő évi mártius 15. napjáig tart. E tanfolyamon elő fognak adatni 1. A magyar helyesirás és gyakorlati irálytan. 2. A számtan és vele kapcsolatban az elemi könyvviteltan. 3. A rajz. 4. A magyar történelem; mind oly tárgyak, melyekben minden iparos ifjunak otthonos jártassággal kell birnia, ha az életben boldogulni akar. Az előadások a felsőbb kereskedelmi tanoda helyiségében e tanoda tekintetes igazgatóságának felügyelete és vezetése alatt szaktanárok által hetenkint 4 órában, és pedig mindenkor este 8—9 óra között fognak tartatni, hogy mely napokban? az a hallgatók körülményének tekintetbe vétele mellett közelebb fog végkép megállapittatni. Hogy a tanfolyam jótéteményét a szegényebb sorsuak is élvezhessék, a tandij az egész tanfolyam tartamára 3 frtban lett megállapitva, melynek fele f. hó végéig, másik fele jövő évi január 15-ig fizetendő be az egylet pénztáránál. A tanfolyamon csak egyleti tagok vehetnek részt s a beiratkozás f. hó 15-től jövődecember hő 1-sö napjáig eszközlendő.

Ezek előrekocsátása után jóakaratulag hivjuk fel az egylet tagjait, hogy a kinálkozó alkalmat megragadva, siessenek beiratkozni e tanfolyamra, melyen — ugyszólván — ingyen szerezhetik meg a pályájukon szükséges tudnivalókat, s melynek talán egész életükre kiható üdvös eredménye elmaradni nem foghat.

Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal ismételten kérni mindazon iparos ifjakat, kik ez ideig magukat egyletünktől távol tartották, hogy ne habozzanak abba belépni, hiszen ott tárt karokáal fogadtatnak s a fentebbiekből is láthatólag sok jótéteményben részesülhetnek. Dekreczen, 1883. nov. 14. A debreczeni iparos ifjusági egylet nevében. Serli Ede, elnök Dr. Nagy Gábor, titkár.

* **Haragvó Istennő.** A görög mythologiától a Hera, Pallas Athenae és Aphrodite közti hires viszály ismétlődik most Aradon . . . modern kiadásában. Páris itélő birói szerepét a nagy közönség van felhiva betölteni. Cséky Iona, ki tavaly mint drámai hősnő játszott városunk szinpadán, Mozsonyi aradi szintársulatához szerződött volt s állitása szerint az igazgató sokszoros kérelmeinek esdeklésinek engedve . . . 120 forint havi gage mellett irott szerződés nélkül. Ámde Mozsonyi előbb 100 forinttal kivánta ki elégitni az alku ellenére, majd titkárja által felmondott neki s az ő helyét Daróczy Ilkával töltötte be, kinek 30 forintot ád. Cséky Ilona k. a. most a közönségre apellál, hogy itéljen Mozsonyi eljárása felett, kit nem mulaszt el a megsértett önérzet, a cserben hagyott női büszkeség hangján „kétes hirü tánczosnők kalandor impressáriója" „becstelen," „tudatlan" igazgatóként mutatni föl a nyilvánosaág előtt; vetélytársnőjével szemben pedig székesfehérvári, egri és debreczeni sikereire hivatkozik; egyszersmind némi elégtétel gyanánt jelenti ki, hogy kereseti igényeiről nem mond le, mire pedig számitott Mozsonyi, hanem a virágvasárnapig járó szerződési dijakért bepereli, mert nem engedheti, hogy üzleti számitáson nyugvó önkény áldozata legyen. — Mi pedig azt hittük a derék müvésznőről, hogy életének szinmüve szokásos házassággal végződvén, most már a szarvasi élet szelid révében éldegél!

* **Kaszinónk** régi jegyző s vendégkönyvét lapozva, igen sok érdekes adatokat találtunk benne. Ezuttal felemlitjük, hogy Petőfi Sándor 1843. október hó 9-ikén lett a kaszinó helyiségébe Pákh Albert által bevezetve. Gr. Széchenyi István 1847. szept. 16-ikán volt először jelen. — Az első vendég Kuthy Lajos volt 1833. márcz. 24-ikén; kit Földi János vezetett be. Patay Istvánnak mint még hadnagynak a neve, a könyv elején található fel.

* **A járványügyi bizottság** hétfőn délután megtartott gyüléséről nincs semmi különösb jelenteni valónk. Már tegnapi számunkban emlitettük, hogy vörhenyben csak 1 gyermek hunyt el, a toroklobnak pedig 3 áldozata lett. A mint láttuk az iskolai tanitók folyton jelentenek betegülési eseteket s ha hivatalosan nem állapitható is meg e két betegség járványos volta, a szülék szerfölött gondos őrködése nagyon kivánatos

* **Köszönet.** Az iparos ifjusági könyvtára részére Deák Mihály ur 3 füzet, Kinotnik Lajos ur 16 füzet, Pócsi Gábor ur 3 kötet könyvet adakoztak, mely becses adományaikért, az egylet nevében köszönetet mond Weidner Gusztáv, könyvtárnok.

* **A budai szinkörért** — irja a „P. N." — jó korán folyamodott Kreosányi Ignácz vidéki szinigazgató, ki Budán a tavalyi szini idényt is nagy szerencsével töltötte ki. Folyamodásában kérelmének sürgős elintézését kérte, a mi igen kényelmes módja az esetleges versenytársaktól való szabadulásnak. Ma ez a kérvény be is terjesztetett a tanácshoz. Azonban az elintézésnek egy nem remélt akadálya merült föl — a czirkuszégésből meritett tapasztalatok. A budai szinkör is egészen fából van, igaz, hogy a Ring-szinházi katasztrófa óta sok kijáratot létesitettek rajta, bele is öltek valami tizeokétezer forintot, de volt lépcső, kijárat és tüzbiztonsági intézkedés elég a czirkuszban is, mégis néhány percz alatt lángban állott az egész s kétségtelennek tartja mindenki, hogy a publikum benn égett volna, ha a tüz előadás alatt keletkezik. A példa majdnem teljesen analog. Lehet ott tüzoltó, vizvezeték — mondák a tanácsban — a szerkezeti hibát, a tisztán faanyagot nem teszi jóvá az igyekezet. Ha rossz társulat jön a szinkörbe s a közönség nem látogatja, nem érdemes fentartani. Ha jó óársulat jön s a közönség megtölti a szinkört, annál nagyobb az életveszély. A tanács nem hajlandó az esetleges veszély miatt a felelősséget elvállalni annyi száz ember életéért. Azért már most is abban a nézetben van, hogy legjobb lenne a szinkörrel felhagyni. De hogy a budai polgárság ellenséges indulatot ne lásson s ne emelhessen olyas vádat, hogy a tanács ettől a szellemi élvezettől megfosztja a jobbparti közönséget, felhivta a szinházvizsgáló bizottságot, hogy fontolja meg a kérdést, tartson helyi szemlét s ha biztositja a tanácsot arról, hogy a szinkörben tüzveszély nincs, s az előadás közben kiüthető égésnek a közönség nem fog áldozatául esni akkor a tanács — a felelősségnek e megoszlása mellett — — hailandó lesz Krecsányi kérelmét elintézni s a szinkört a jövő esztendőre is kiadni.

* **Halálozás.** A „debreczeni könyvnyomdászok és betüöntők egylete" fájdalommal tudatja, hogy **Olasz János** betüszedő és egyleti tag folyó 1883. évi november 13-án, éjféli 1 órakor, élete 21-dik évében, rövid szenvedés után meghalt. A boldogultnak földi részei folyó évi november 14-én délután 3 órakor, a róm. kath. szertartás szerint fognak a városi közkórháztól a szent-anna-utczai róm. kath. sirkertben öröknyugalomra letétetni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak pályatársait és ismerőseit tisztelettel meghivják. Debreczen, 1883. november 13. Béke lengjen porai felett!

* **A főispán**, gr. Dégenfeld József ur ő mlga. szigoru rendeletet bocsátott ki e hó 9-ikén, melyben utasitja a rendőrség közegeit, hogy a szinház előcsarnokában minden áron akadályozzák meg a szivarra vagy pipára való gyujtást s a gyufák eldobását. A kit a rendőrség rajta ér az ily tetten, az szigorun fog bünhődni.

* **Gazdászbál.** Az elitebálok sorát — mint értesülünk — a gazdász-bál nyitja meg decz. 8-án, a „Bika" nagytermében. Fényes sikere reményéhez még azon kedvező körülmény is járul, hogy a bálbizottságnak sikerült, Hajdumegye főispánának nejét gr. Dégenfeld Józsefné ő méltóságát megnyerhetni.

* **Árlejtés.** A városi cselédség részére szükséges ruhák előállitására pályázat volt hirdetve s érkezett is be több ajánlat. Érdekes, hogy Tóth Ferencz nagyváradi szabó-mester a zárt ajánlatban azt emlité, hogy a kikiáltási árból enged 6%-ot, de ha ennél is olcsóbb ajánlat tétetnék, akkor ezen — ismeretlen — olcsóbb árból is még fél %-ot hajlandó engedni. Előnyös alánlatot tett Huber József, helybeli szabó. A mint tudjuk a Tóth Ferenc ajánlata után, nyilvános árlejtés lesz.

* **Sok baj egyszerre.** Brandt József b.-ujvárosi lzkos Szarvas Erneszt szintén odavaló lakosnak adós volt mintegy 100 frttal. A hitelező az adósság fejében lefoglaltatta az adós vagyonát. Mikor aztán árverésre került volna a dolog, nem volt meg semmi, mivel időközben egy más hitelező ugyanazon tárgyakat lefoglalta s elárvereztette. A szegény Brandt ráadásul még sikkasztással is vádoltatott, mely vád alól a törvényszék fölmenté.

* **Postai mizériák.** Beállott az ősz téli idény élénkebb forgalma s ezzel együtt beállottak a postai rendetlenségek és vasuti késedelmek. A mi a „Pester Lloyddal" sohasem történik, a „Pesti Naplót" és a „Nemzet"-et*) két nap óta nem láttuk s hiába kerestük mindenféle elárusitóknál, mert a posta azoknak sem hozta el. Hát ez nem európai és nem egy európai nagy városhoz illő állapot, melyen jó lesz segiteni, mert később még nagyobb rendetlenségeket várhatnnk. Megtörtént az is hogy a vasuti vonat mozgó-posta nélkül érkezék Aradra és megy — tovább. Természetes, hogy megérkező hiánya a levél- és hirlap szállitás körében nem csekély fennakadást s a közönségben tömérdek boszuságot. néha kárral járó időveszteséget is okoz. Nem tudjuk, kit terhel e mulasztás felelőssége, de reméljük, nem lesz szükség arra, hogy e miseria végokát kinyomozzuk s a baj megszüntetésére nyomatékosan figyelmeztessük. A közönség el várja, hogy az abnormis állapot nyilvános konstatálása után — sietni fognak az illető körök a hiányon segiteni, s a forgalom rendes menetét biztositani.

* **Megfejtés.** Lapunk legutóbbi szótag talányát, ujabban megfejtették Sütő József, Beniske Imre, Locke Alajos és „háromifju." — A talányban egy kis sajtóhiba csuszott be, de igy is megfejthető az.

*) Amit ajánlunk az illető kiaódhivatalok figyelmébe! Szerk.

kedélyünket, érzéseinket, sőt idegeinket a meglepetések hullámain; minden sorában ott van a csodálatos erő, melynek birtokában a müvet szellemesnek nevezzük. Miután nem terjeng s nincs tulterhelve bölcselkedéssel, birja a hatásosság legfőbb kellékét: mindig világos; néha fényes, sziporkázó. Épülete müvészi, s választékos a raffinementig; többnyire pikáns.

Szokott fordulatai s formái rendesen a két főkellék elérésére czéloznak. E formákat, miután azokat oly képzelem-gazdag, oly merész, csapongó röptü, forróvérü s oly eredeti tehetségek teremtették meg — elsőrolni, szabályok Procrustes-ágyába törni nem lehet. Ezek a franczia styl arany csináló műhelyének titkai. Csak a szokottabb jellemvonások elősorolását kisértjük meg. Ilyenek:

I

Ellentétesség. Ugy hat mint a villám világossága, vagy mint a költészetben az epigramm. Egyszerre pillanat alatt mutatja meg a fogalmat egy szellemes megkülönböztetés, két szembe állitott véglet, vagy szélsőség segélyével. Mint szövétneket a homályos tárgy mellé, ugy állitja tárgy vagy fogalom mellé a vele legrokonabbat, vagy szembeszökőleg legellentétesebbet A leghatásosabb forma. Hugó Viktor él vele leggyakrabban s ő használja leghatalmasabban e formát is. Meg van párbeszédeiben is. Igy az „1793"-ban. Következő:

„Én azt hiszem, hogy teljut a trónra . . .
Bünei fölsegitik.
Igen, ha hibái le nem rontanák."

Vagy ez ugyanott:

„Te ábrándos vagy,
Az az gyakorlati."

A dialogok sokasága nála is mesterkéltté teszi az irályt. Hatásosabbak mondásai, melyekben az ellentétesség ugyszólván rendszeres, szabályos. Igy a következő:

„A minek fölépitésén annyi század s annyi
király fárad:
Annak lebontására elég egy nap és egy paraszt ember."

Más példák ugyane müvéből: „Egyébként a legendának és a történetnek egy a czélja: Mulékony emberekben festeni az örökké élő emberiséget." „A király uralkodjék és ne kormányozzon." (Thiersz.) „Többet érne egy szellemdus pokol egy ostoba paradicsomnál." „Képzeljük csak: Egy háborgó parasztcsőcselék akarja megtámadni Párist; egy csoport kunyhó ostromolja a Pentheont; betlehemi pásztor énekeket és oremusokat zengő horda csahol a marseillaisebe; a faczipők zendülnek az eszme legiói ellen. Ily mondásban nem a főnnebbi természetesség, de egyszerüen a kisebb és nagyobb van szembe téve.) „Az ostromlóra ki használ akarja venni a tüznek, mindegy, Homért elégitni, vagy egy köteg szénát, csak égjen." „Cimourdian fölkereste a fekélyeket, hogy csókolgassa." A „Nyomorultak"-ból, s más müveiből is számtalan példát irhatnánk ki. Ilyen egy kert leirásából: „Nappal a szárnyak viditák fel a leveleket, éjjel a levelek a szárnyakat." „Károztatni vagy magasztalni embereket az eredmény miatt annyit tenne, mint a számokat kárhoztatni vagy magasztalni az összes miatt." A „Tenger munkásai"-ban: „A képmutató rettenetes hermaphorditója a rossznak. Fele pap, fele kéjleány."

(Vége köv.)

Muzsák.

— **A nuova estudiantina espanola** tegnap Gödöllőre lett rendelve, ahol is a derék-társaság az udvar előtt fog játszani. Ennek folytán a népszinházban kedden fognak ismét fellépni.

— **Szinház.** *Csütörtök, nov. 15.* „**Donna Juannnita**" *operette 3 felv.*

TÁVIRATOK.

(A „Debreczen" saját tudósitójától.)

Delegatio.

Bécs (Erk. d. u. 2 ó. 15 p.) A delegatió mai ülésében Haynald elnök jeleuti, hogy a két delegatió határozatai megegyezők, miről az osztrák delegatió értesittetik. Az ezután hozott határozetok felterjesztetnek a királyhoz megerősités végett; a szentesitett határrozatok a délutáni ülésben kihirdettetnek.

Szerb lázadás.

Belgrád (Érk. d. u. 2 ó. 15. p.) Géjazelácban a fölkelők ideiglenes kormányt nevezték ki. Két órai harcz után megveretvén a fölkelők, a város megadta magát. Alexináczba, melyet a fölkelők szintén hatalmukba kerittettek, csapatok indittattak.

Giers utazása.

Berlin (Érk. d. u. 2. ó. 15. p A trónörökös tegnap fogadta Giérst, ki délután a császárnál ebédelt. Friedrichruhból Giers egyenesen Montreuxba utazik.

Felelős szerkesztő: **GÁSPÁR IMRE.**
Kiadó **KUTASI IMRE.**

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései nov. 13.

Befizetés	Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet árú
	Államadósságok.		
	Magyar aranyjár. adómentes 6%	120.20	120.25
	„ „ 4 „	86.40	86.70
	Magyar papirjáradék . . . 5 „	86.10	86.35
	Magyar vasuti kölcsön 120 frt .	138.50	139.—
	„ „ „ egyes db.	139.—	140.—
	„ gömöri áll. zálogl. 5 %	—.—	—.—
	„ 1869. kel v. áll. kötv. 5 „	91.25	91 75
	„ 1873. „ „ar. v. ezb. 5 „	114.—	115.—
	„ 1876. „ „ ar. „	98.—	99.—
	„ nyereménykölcsön 100 frt.	113.—	114.—
	„ „ 50 frt darab.	113.—	113.50
	Tiszai és szegedi kölcsön 4%	110.25	110.75
	1871-ki magyar államkölcsön 5 „	—.—	—.—
	1873-ki „ „ 5 „	—.—	—.—
	Földteherm. kötvény magyar 5 „	99.—	100.—
	„ „ 1867. zár. 5 „	98.—	98.50
	„ „ temesi . 5 „	99.—	100.—
	„ „ 1867. zár. 5 „	97.25	98.25
	„ „ horv. orsz. 5 „	98.—	101.—
	„ „ erdélyi 5 „	99.—	99.75
	M. jelz. urb. váltsz. kötvény 5 „	93.50	94.50
	K. horv.-szláv. jelz. földv. 5 „	—.—	—.—
	Szőlődézsma váltság kötvény 5 „	97.50	98.25
	M. kir. kamatos kincst. utalv. . .	—.—	—.—
	Egyes. államad. papirban 4²/₁₀	79.—	79.25
	„ ezüst kamat febr. aug. 5%	79.—	79.25
	„ „ „ jan. jul. 4²/₁₀	79 50	79.75
	„ „ „ ápr. okt. 4²/₁₀	79.70	79.90
	Osztr. aranyj. 4% kamat. . . .	99.75	100.25
	Osztr. papirjáradék adómentes 5 „	93.25	93.75
	„ államad. 1854. á 250 frt .	120.50	121.50
	Kisorsolás 1860-ból á 500 frt .	135.—	136.—
	„ 1860-ból á 100 frt .	140.—	141.—
	„ 1864-ből á 100 frt .	170.50	171.50
	„ 1864-ből á 50 frt .	170.—	171.—
	Pestv. kölcs. 1870-ből . . 6%	104.50	105.50
	„ „ 1871-ből . . „	105.—	105.50
	Budapesti kölcs. 1880. . . 5%	97.—	97.25
	Szerbiai nyerem. kölcsön . 3%	32.25	33.25
	Részvények.		
	a) Bankok.		
200	Által. magyar munic. hitelin. . .	205.—	210.—
120	Angol-osztrák bank	—.—	—.—
100	Budap. bankegy. részv. társ. . .	106.—	106.50
200	Horvát leszámitoló-bank	—.—	—.—
100	Budapesti iparbank	35.50	36.50
80	Központi ipartárs. hitelint. . . .	—.—	—.—
200	Magy. általános hitelbank . . .	301.75	302.—
200	Magyar jelzálog hitelbank . . .	—.—	—.—
100	Magyar jelz.-hitelbank II. kib. . .	104.—	104.50
100	Magyar lesz. és pénzváltó bank . .	92.¹/₈	93.³/₁
100	Magyar országos bank részv. társ.	—.—	—.—
160	Osztrák hitelintézet	299.60	299.80
600	Osztrák-magyar-bank	837.—	840.—
150	I. magyar iparbank	166.50	168.—
150	„ „ II. kib. . . .	152.—	154.—
500	Pesti kereskedelmi-bank	559.—	560.-
100	Sziszeki hitelbank	—.—	—.—
100	Unionbank	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.		
200	Bécsi biztositó társulat	228.—	230.—
200	Bécsi életbizt. intézet	250.—	255.—
1000	Első magyar biztositó-társaság . .	3325.—	3350.—
100	Fonciére pesti bizt. intézet . .	71.—	72.—
500	Magyar-franczia biztositó-társaság	—.—	—.—
300	Pannonia visszbiztositó társaság .	975.—	1000.—

Befizetés	Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet árú
	c) Gőzmalmok.		
500	Concordia-malom	580.—	585.—
500	Első budapesti-malom	1160.—	1185.—
200	Erzsébet-malom	250.—	252.—
500	Hengermalom	630.—	640.—
160	Luiza-malom	279.—	280.—
200	Molnárok és sütők-malma . . .	383.—	385.—
1000	Pannonia-malom	1270.—	1275.—
300	Viktoria-malom	465.—	470.—
	d) Közlekedési vállalatok.		
200	Adria	—.—	185.—
200	Alföld-fiumei vasut 5%	167.50	168.50
100	Arad-körösvölgyi vasut . . „	—.—	—.—
200	Báttaszék-domb.-zák. v. . . „	—.—	—.—
200	Déli vasut . . . . . „	151.—	152.—
200	Északkeleti vasut	157.—	158.—
200	Erdélyi vasut . . . . . „	163.50	164.50
200	Győr-sopron-ebenfurti vasut „	—.—	—.—
200	Kassa-oderbergi vasut . . . 4%	145.50	146.50
200	Magyar galicziai vasut. . . 5„	161.50	162.50
200	M. nyugati vasut . . . . „	166 —	167.—
200	Osztrák állami vasut . . . „	318.—	318.50
200	Pécs-barcsi vasut . . . . „	—.—	—.—
200	Tiszavidéki vasut . . . . „	248.50	249.50
500	Osztrák dunagőzhajózási társ. „	594.—	598.—
200	Pesti közuti vaspálya	426.50	427.50
	„ „ élvezeti jegyek . . .	256.—	260.—
	e) Takarékpénztárak.		
50	Budapest III. kerületi	65.—	—.—
300	Országos központi	478.—	482.—
1000	Pesti első hazai	4525.—	4550.—
200	Pest-budai fővárosi	478.—	483.—
100	„ ált. tkp. rész. tár.	99.50	100.—
	f) Különféle vállalatok.		
105	Alagut	117.50	118.50
80	Általános waggon kölcsönző társ.	90.—	91.—
100	É.-magy. egyes. kőszénb. r. t. . .	—.—	—.—
150	Franklin-társulat	165.—	167.—
400	Ganz- és társa-féle vasöntöde . .	185.—	790.—
200	Gschwindt-féle szeszgyár	430.—	435.—
200	Gyapju-mosó és bizom. I. m. . .	200.—	205.—
210	Kereskedő testületi épület . . .	590.—	595.—
150	Könyvnyomda „Atheneum“ . . .	530.—	535.—
500	„ Pesti	850.—	860.—
130	Kőszén és téglagy. (Drasche) . .	156.—	157.—
100	Nemzetk. waggon-kölcs. r.-t. . .	104.—	105.—
85	Pesti épitő társaság	—.—	—.—
100	Rimamurány-Salgó-tarjáni vasmű részv. társ. . . .	125 75	126.—
100	Salgótarjáni kőszénbánya . . .	117.—	118.—
200	Schlick-féle „	246.—	246 50
400	Serfőződe első magyar	650.—	660.—
200	Sertéshizlaló	378.—	380.—
200	Sóskuti kőbánya	45.—	48.—
200	Spodium- és csontliszt-gyár . . .	263.—	265.—
200	Szálloda-részvénytársaság . . .	81.50	82.50
200	Tégla és mészégető ujlaki . . .	110.50	111.50
160	Téglagyár kőbányai	233 —	235.—
	Zàloglevelek.		
	Magyar földhitelintézet 5¹/₂%	102.—	103.25
	„ „ 5„	100.25	101.—
	„ „ 4¹/₂%	94 —	94.50

Befizetés	Értékpapirok	Utolsó árkelet pénz	Utolsó árkelet árú
	Magy. arany v. ezüst . . 5%	120.—	120.50
	„ jelzálogbank . . 5¹/₂ „	101.20	101 45
	„ „ . . 5 „	98.25	98.75
	Kisbirt. orsz. földhitelint. 5¹/₂ „	100.—	101.—
	Osztrák-magy. bank o. é. . 5 „	101.—	101 50
	„ „ „ „ „ . 4¹/₂ „	98 —	98.20
	„ „ „ „ „ . 4 „	91.25	91.55
	Pesti magy. keresk. bank . 6 „	101.75	102.25
	„ „ „ „ . 5¹/₂ „	101.50	102.—
	„ „ „ „ . 5 „	99.—	99.50
	„Albina“ tak. és hit. int. . 6 „	100.—	100.50
	Elsőbbségek.		
200	Alföld-fiumei vasut 5%	98.75	99.25
200	„ „ 1874 kib. . 5 „	97.75	98.25
200	Báttaszék-dombovár zák. . . 5 „	94.75	95.25
300	Dunagőzh.-társ. . . . . 5 „	—.—	—.—
100	„ „ . . . . . 5 „	—.—	—.—
200	Éjszakkeleti vasut. . . . . 5 „	91.50	92.—
300	„ „ aranyban . 5 „	117.—	117.50
300	„ „ „ . 6 „	124.50	125.50
1000	É.-magy. egyes. kőszénb. r.-t. . .	—.—	—.—
200	Magyar galicziai vasut . . . 5 „	94.50	95.—
200	„ „ II. kibocs. . 5 „	93.—	93.50
200	Magyar nyugoti vasut. . . . 5 „	96.75	97.50
200	„ „ 1874. kib. . 5 „	96.—	96.75
200	M. vasut-els. kölcs. beruh. . 5 „	112.50	113.50
100	I. Erdélyi vasut . . . . . 5 „	92.30	92.80
200	Győr-sopron-ebenf. vasut . . 6 „	—.—	—.—
200	Kassa-oderbergi vasut . . . 5 „	97.—	97.50
300	„ eperj.-tarn. v. m. r. . . 5 „	93.75	94.25
200	„ osztr.-v. 1879. kibocs. . 5 „	—.—	—.—
200	„ m.-v. 1879. kib. ar. . 5 „	119.25	120.25
	Osztr.-magy. állami vasut . . 5 „	—.—	—.—
	Tiszavidéki vasut . . . . . 5 „	101.75	102.25
100	Budapesti lánczhid . . . . 6 „	103.25	103.75
100	Kősz. és téglagy. kötelezv. . 6 „	—.—	—.—
100	Lloyd- és tőzsde épület . . 5 „	97.25	98.—
	Magánsorsjegyek		
	Osztrák hitelintézet	173.50	174.50
	Budavárosi sorsjegy	—.—	—.—
	Keglevich „	17.50	18.50
	Pálffy „	38.50	39.50
5	M. vörös-kereszt-egyl. sorsj. . .	6.30	6.60
10	Osztr. vörös-kereszt sorsj. . . .	12.—	12 50
	Pénznemek.		
	Cs. kir. arany (vert)	5.66	5.69
	„ „ „ (kör)	5.65	5.68
	Oszt.-magyar 8 frtos arany . . .	9.49	9.52
	20 frankos arany	9.49	9.52
	Török arany lira	—.—	—.—
	Osztrák és magyar ezüst. . . .	—.—	—.—
	Német birod. bankjegy. 100 m. . .	58.35	58.45
	Német bir. 20 m. arany	11.65	11.67
Bank határidő	**Váltók árfolyama (látra)**		
4%	Német bankp. 100 n. b. m. . .	58 35	58.55
3¹/₂	Amsterdam 100 holl. frtért . .	98.50	98.60
4%	Brüssel 100 frankért	47.40	47.50
3%	Páris 100 frankért	47.30	47.40
3¹/₂	Marseille 100 frankért	—.—	—.—
2¹/₂	Svájczi pénzp. 100 frankért . .	47.40	47.50
2¹/₂	Zürich 100 frankért	47.45	47.50
4%	London 10 font sterlingért . .	119.70	119 95
6%	Szentpétervár 100 rubelért . . .	—.—	—.—
5%	Milano 100 lire nuovo ital. . .	—.—	—.—

Kitüntetések: SZEGED érdeméremmel 1876 ban.

KUTASI IMRE

Kitüntetések: SZÉKESFEHÉRVÁR ezüstérem 1879-ben.

KÖNYV- és KŐNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN,

(főpiacz, Sz. NAGY KAROLY ur házában,)

Kitüntetések: LONDON.

DISZOKLEVÉL 1871-ben.

A LEGIZLÉSTELJESEBB BETŰKKEL UJOLAG BERENDEZVE,

készit mindenféle a törvénykezéshez megkivántató

vonalozott íveket, kereskedelmi- és üzlettudósitásokat, falragaszokat, műveket minden nyelven, tankönyveket, hirlapokat;

ét-, bor- és árlapokat, diszműveket arany-, ezüst- és szinnyomatban;

DISZES EGYBEKELÈSI- és LÁTOGATÓ-JEGYEKET;

gyászleveleket, számlàkat, czimk ket stb. stb.

A megrendelések gyorsan, izlésteljesen beosztva és a legolcsóbb árakon számittatnak.

A papir gyàri árban számittatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő **„DEBRECZEN“** czimü politikai lapban **a legolcsóbb árszámitás mellett** közzé teszek.

KUTASI IMRE,
könyv- és könyomda-tulajdonos.

Debreczen, 1883. nyomatott kiadó KUTASI IMRE könyvnyomdájában.